Şahin KIZILABDULLAH (*)

VI. ULUSLARARASI ŞEYH ŞABAN-I VELİ YESEVÎLİK SEMPOZYUMU 23-25 KASIM 2018 KASTAMONU

Kastamonu, şehir olarak Anadolu'nun en köklü tarih ve kültür merkezlerinden biri olarak bilinir. Nitekim 2018 yılında Türk Dünyası Kültür Başkenti unvanının Kastamonu'ya verilmesi de bu durumu tasdiklemektedir. Türk Dünyası Başkenti olması dolayısıyla Kastamonu, 2018 yılında birçok kültürel, sosyal ve akademik etkinliğe ev sahipliği yapmıştır. Bunlardan bir tanesi de geleneksel hale gelen Şeyh Şaban-ı Veli Sempozyumudur.

Bu yıl 23-25 Kasım 2018 tarihleri arasında, Kastamonu Üniversitesi'nin ev sahipliğinde "VI. ULUSLARARASI ŞEYH ŞABAN-I VELİ SEMPOZYUMU", "YESEVÎLİK" üst başlığı ile gerçekleştirildi. Türk-İslam kültür, edebiyat ve tasavvufunun öncüsü olan Hoca Ahmet Yesevi'nin merkez noktası alındığı sempozyum, akademisyen, üniversite öğrencisi, yerel yöneticiler ve vatandaşların yoğun katılımı ile başarılı bir şekilde gerçekleştirildi. Kastamonu Belediye Başkanı Tahsin Babaş, Kastamonu Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Seyit Aydın, Amasya Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Kemal Polat, Kastamonu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Binasını Yaptırma Derneği Başkanı Mehmet İhsan Oğuz ve şehrin yerel yöneticileri, sempozyuma katılımları ile destek verdiler.

Sempozyum, iki günde, dört salonda eş zamanlı olarak gerçekleştirilen dörder oturum şeklinde planlandı. Sempozyumun, KÜ Rektörü Prof. Dr. Seyit Aydın'ın, KÜİF Dekanı Prof. Dr. Mehmet Atalan'ın ve Kastamonu Belediye Başkanı Tahsin Babaş'ın açılış konuşmaları ile başladı.

Birinci oturumda Hoca Ahmet Yesevi'yi yetiştiren ortam, hocaları, yaşadığı dönemin siyasi, sosyal ve kültürel hayatına ışık tutan tebliğlere yer verildi. Yusuf Hemedani ve Arslan Baba'nın Ahmet Yesevi'ye etkileri incelenirken, onların ilim halkaları üzerinden bu eğitimin sahabelere kadar nasıl uzandığı üzerinde duruldu. Bu manada Doç. Dr. Bekir Tatlı'nın Arslan Baba'nın sahabeliği üzerine sunduğu tebliğ zikre değerdı. Doç. Dr. Mehmet Nadir Özdemir ise, Yesevi öğretisinin Türklerin İslamlaşma sürecine yaptığı katkıyı açıklamaktaydı. Eş zamanlı diğer salonda ise Divan-ı Hikmetteki diğer dinler ve peygamberlerin yanı sıra, Bektaşilikteki Yesevi izleri ve Yeseviliğin günümüz dindarlığına tuttuğu ışık ele alındı. Bir diğer salonda ise Divan-ı Hikmette ibadetler, hadis ve ayet kullanımlarına dair örneklerin olduğu doyurucu sunumlar gerçekleştirildi.

İkinci oturum çerçevesinde Ahmet Yesevi'nin tasavvufi anlayışı, ahlak anlayışı, Yesevi düşüncenin Bektaşilik ve başta Yunus Emre olmak üzere, Anadolu'daki etkileri üzerine sunumlar gerçekleştirildi. Divan-ı Hikmetteki güzellik ve estetik anlayışlarının da ortaya koyulduğu sunumlar ilgi ile takip edildi. Güler Koca tarafından, Divan-ı Hikmetteki Arapça kelimelerin kullanıma dair tebliğ, verilen bol örnekleri, dil ve üslup açısından yapılan değerlendirmeleri ile dikkat çekmekteydi.

Üçüncü oturumun konuları arasında Yeseviliğin günümüz ahlak ve tasavvuf anlayışına etkisi ve karşılaştırılması, Balkanlardan Türkistan'ın farklı bölgelerinde Yesevi izlerinin incelenmesi, Yeseviliğin kendisinden sonraki dönem şairlerine etkileri bulunmaktaydı. Doç. Dr. Hammet Arslan tarafından sunulan, "Yesevi Hikmetlerinde Cehalet ve Cahil Eleştirisi" başlıklı tebliğ, Yesevi'nin ilme verdiği değeri ortaya koyması bakımından önemli bilgiler içermekteydi.

Dördüncü oturum için programda yer verilen bazı katılımcıların hazır bulunmaması dolayısı ile, sempozyum icra kurulu tarafından salonlar arası birleştirmeler gerçekleştirildi. Bu oturumda Prof. Dr. Bekir Şişman tarafından Yesevi öğretisinin günümüze yansımaları ele alındı. Aynı zamanda "Seyr-i Süluk" ve "İnsan-ı Kamil" gibi temel tasavvufi kavramlar üzerinde değerlendirmelerde bulunuldu. Erhan Salih Fidan tarafından sunulan, Divan-ı Hikmette "Ümmet" kavramının ele alındığı tebliğde Fidan, Yesevi'nin ümmet kavramına yüklediği iki ayrı anlama vurgu yaptı. Fidan, Yesevi'nin hem Hz. Muhammet Ümmeti hem de yalancı ümmet olarak gayr-ı Müslimleri ümmet kavramı içerisinde ele aldığına dikkat çekti.

Sempozyum değerlendirme oturumunda ise, K.Ü. Rektörü Prof. Dr. Seyit Aydın, Prof. Dr. Metin Yasa, Prof. Dr. M. Necmettin Bardakçı, Prof. Dr. F. Kerim Kazanç, Prof. Dr. Bekir Şişman, Prof. Dr. H. Ömer Özden, Prof. Dr. Ahmet Yıldırım söz aldılar. Sayın Yasa, Divan-ı Hikmette öne çıkan kavramlardan, iman, irfan, akıl ve aşk kavramlarına vurgu yaptı ve sempozyum tebliğlerinde de bu kavram-

ların ön plana çıktığına dikkat çekti. Sayın Bardakçı ise, günümüz insanın duyduğu rol model eksikliğine temas ederek, Ahmet Yesevi'nin örnekliğine vurgu yaptı. Sayın Yıldırım, sempozyum bildirilerinin seçiminden duyduğu memnuniyeti ifade etti ve genel çalışmaların daha özellikli çalışmalara evrildiğine dikkat çekti. Bu sunumlardan oluşan müktesebatın eğitim, din hizmetleri gibi alanlarda kullanılabileceğine işaret etti. Sayın Kazanç ise, Ahmet Yesevi'nin Hikmetler söylemek suretiyle muhatabı bulunduğu Türk kitlelerinin İslamlaşması, onların ahlaki noktada olgunlaşmasına sağladığı büyük katkıya dikkat çekti.

Sempozyum, Türk Dünyası Kültür Başkenti Kastamonu'nun tarihi ve kültürel mirasının bazı örneklerini görmek üzere gerçekleştirilen gezi ile sona erdi.

Notlar

- (*) Dr., Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.
E-posta: sahinkizilabduallah@gmail.com